

א. אם היא עומדת בסימטא (או ברשות של שניהם, המוכר והקונה) — במשיכה. ונחלקו רב ושמואל במידת המשיכה, כנ"ל. (ורבנו תם סובר, שאף מסירה מועילה בסימטא, דלא כרשב"ם ור"י ועוד).

וכן אם היא ברשות הרבים, יכול למשכה לסימטא. אם היא ברשות המוכר (או ברשות המשותפת, או חצר של אדם אחר. עתוס') — שוכר ממנו את מקומה ונקנית לו בקנין 'חצר'. ומשיכה בתוך רשות הרבים אינה מועילה, אולם ניתן לקנותה שם ב'מסירה' — שאוחז בחבל שלה וכדומה, ללא שמזיזה ממקומה. (ונחלקו ראשונים אם צריך מסירה מיד המוכר ליד הקונה ממש, או די שאוחזה במצות המוכר). ואם אמר לו 'לך משוך (לסימטא) וקני' — נחלקו תנאים אם בדוקא הוא, ואינו קונה אלא במשיכה, או יכול לקנות אף ב'מסירה'. (והלכה כחכמים ש'קפידא' הוא. קצח, ז).

(ניתן לקנות ספינה גם בקנין חליפין, וב'אגב קרקע'. אבל לא ב'שטר').

ב. נחלקו תנאים אם 'אותיות' נקנות במסירה. (רבי. וכן סברו אמיר ורב אשי. וע' בראשונים גרסאות חלוקות), או לא די במסירה לבדה אלא צריך לכתוב שטר נוסף. ומפרש בו 'קני לך הוא וכל שעבודו' — רב פפא. (כן דעת חכמים. וכן נפסק בשו"ע סו, א).

ומסירה שאמרו כאן — כתבו כמה ראשונים שאינה מועילה ללא שיגביה, (או שימשוך — בשק מלא שטרות שאין דרכו בהגבהה), אלא נקטו לשון 'מסירה' משום שבשטרות צריך מסירה מיד ליד, או כדי לומר שצריך 'דעת מקנה' ואינו מועיל לזכות מן ההפקר בשטרות, לפי שאין גופן ממון, או מפני טעמים אחרים. (אם כתוב בשטר שמשעבד עצמו לכל המוציא שטר זה — י"א שנקנה במסירה (או ב'חליפין') ללא כתיבה. ויש חולקים. ע' תה"ד — שלא, ומובא ברמ"א סו, א; ש"ך שם).

יש סוברים שאין 'אותיות' נקנות ב'חליפין' (רב יהודאי גאון; רמב"ן — מובא בשה"ת נא, ועוד. והתוס' בב"ק יד: נסתפקו בדבר. ויש שסברו שמועיל. ע' במובא בתה"ד שלא).

קניית שטר-חוב אגב קרקע — מחלוקת הראשונים; להרי"ף, הרמב"ם, וכ"נ בשו"ע (סו, י) — קונה. ולר"ח, רא"ש וכ"נ ברמ"א שם — לא קנה. ועתוס' יבמות קטז. ד"ה אותיות.

(ואם המנהג פשוט בין הסוחרים ששט"ח נקנה ללא כתיבה ומסירה — קונה, וכדין 'סיטומתא'. וע' בשו"ת מהר"ם לובלין — כב).

נחלקו ראשונים על עצם מכירת שטר-חוב, האם תוקפה מן התורה או מדרבנן.

דף עז

קלג. מהי מחלוקת התנאים האם 'הדמים מודיעים' אם לאו?

המוכר את 'הצמד' ונתן דמים יתרים כדמי הצמד והבקר יחדיו, ובמקום שרוב (או חלק. ע' ראשונים) קוראים לצמד 'צמד' ולבקר 'בקר' ויש גם שקוראים לבקר 'צמד' — האם הדמים שנתן הלוקח מהוים הוכחה שכוונתו היתה גם לבקר (ר' יהודה), או אין הדמים הוכחה (חכמים). והלכה כמותם. רכ, ד ח), ואזי, אם ההפרש בין מחיר הצמד לדמים שנתן, אין הדעת טועה בו — קנה את הצמד, ועודף הדמים — מתנה. ואם הדעת טועה — אין כאן מתנה, והרי זה כשאר דיני אונאה, שבשטרות — קנה ומחזיר אונאה, יתר מכן — בטל המקח.

ואולם אם כולם קוראים לצמד 'צמד' ולא לבקר — הכל מודים שלא קנה את הבקר. ואם כולם (או אף רובם. כ"כ הרמ"ה ומובא בטור וברמ"א) קוראים לבקר 'צמד' — הדמים ראייה שכוונתו היתה לבקר. (כתבו ראשונים, שאף חכמים מודים ש'הדמים מודיעים', כאשר אין סתירה מצד הלשון, (כגון: להוכיח אם השור נקנה לרידיא או לחרישה). וכן כתבו, שאם חזקת ממון מסייעת לדמים — הדמים מודיעים לכו"ע).